

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Кафедра цивільного права і процесу**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОУСТРОЮ І СУДОЧИНСТВА»**

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 «Право»

Розробник: Короед С.О., доктор юридичних наук, професор

Завідувач кафедри
д.ю.н., проф. Короед С.О.
28 серпня 2018 р.

ВСТУП

Мета: формування знань про правове регулювання порядку здійснення правосуддя в Україні, та також звернути увагу студентів на проблемні питання які виникають у процесі відправлення правосуддя в Україні та проблеми пов'язані із діяльністю судів та суддів в Україні.

Завдання: вивчити зміст законодавства, пов'язаного із забезпеченням діяльності суддів, знати основні положення постанов Пленуму Верховного Суду України з процесуальних питань, накази Генеральної прокуратури України з питань застосування процесуального закону, структуру і повноваження органів, які реалізують господарсько-процесуальну діяльність, її форми і методи, практику застосування процесуального законодавства, практичну діяльність осіб, які беруть участь у справі, прокурора, суду, адвоката-представника, навчити оволодіти студентів навиками самостійної роботи на практиці, розуміти та правильно тлумачити норми процесуального законодавства, вірно застосовувати норми права при вирішенні конкретних господарських справ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні положення процесуального законодавства України, порядок вчинення процесуальних дій в різних стадіях володіти нормами Законів України які стосуються діяльності суду та суддів в Україні.

вміти: використовувати дані наукові знання при тлумаченні та застосуванні норм процесуального права, орієнтуватися в системі процесуальних норм та в судовій практиці, збирати практичні дані, аналізувати і оцінювати їх достатність для прийняття правомірних процесуальних рішень, всебічно, повно, об'єктивно встановлювати всі необхідні обставини справи відповідно до процесуального законодавства, здійснювати функцію представництва, приймати обґрунтовані рішення в справі, розв'язувати практичні завдання, правильно оформляти та складати необхідні процесуальні документи і виконувати будь-яку роботу, пов'язану з розглядом і вирішенням справ на підставі застосування норм, процесуального, цивільного, житлового, земельного та інших галузей права.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	освітній ступінь магістр спеціальність 081 «Право»	Вибіркова	
	кваліфікація магістр права		
Кількість модулів – 1		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи – 2		Лекції	
		22 год.	6
		Семінарські	
		20 год.	2
		Самостійна робота	
		78	112
	Вид контролю: залік – 2-й сем.		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50:50

для заочної форми навчання – 10:90

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D

50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Лекції із застосуванням мультимедійного проектора, робота в Інтернеті, складання схем, таблиць.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу. Презентації-виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, для демонстрації нових товарів і послуг. Однією з позитивних рис презентації та її переваг при використанні в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти при роботі у певній малій групі.

Семінари-дискусії – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – це метод розв'язання невідкладних завдань за дуже обмежений час. Сутність його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією – використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) тестових завдань;
- 2) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 3) підсумкового екзамену у тестовій формі.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль I.

Змістовний модуль I.

Проблеми судоустрою та статусу суддів в Україні

Тема 1. Правовий стан судової системи в Україні.

Історія розвитку судової системи в Україні. Господарський суди, Суди загальної юрисдикції. Правовий статус судді господарського суду. Право на звернення до господарського суду.

Тема 2. Засади організації судової влади в Україні.

Підвідомчість справ господарським судам. Підсудність справ. Види підсудності. Передача справ з одного господарського суду до іншого.

Тема 3. Організаційні основи системи судів загальної юрисдикції.

Поняття і види процесуальних строків. Обчислення процесуальних строків. Зупинення, відновлення та продовження процесуальних строків. Наслідки закінчення і пропуску процесуальних строків.

Тема 4. Місцеві суди.

Позовна форма захисту в господарському процесі. Поняття й елементи позову. Право на позов. Процесуальні засоби захисту відповідача проти позову. Забезпечення позову.

Тема 5. Апеляційні суди.

Значення підготовки справи до розгляду в засіданні господарського суду. Процесуальні дії судді на стадії підготовки справи до розгляду. Дії сторін при підготовці до судового розгляду. Ухвали, що виносить суддя при підготовці справи до судового розгляду.

Тема 6. Вищі спеціалізовані суди.

Поняття і значення стадії судового розгляду. Порядок розгляду справи в засіданні господарського суду. Відкладення розгляду справи. Зупинення провадження у справі. Закінчення провадження по справі без винесення рішення: припинення провадження у справі, залишення позову без розгляду.

Змістовний модуль II.

Вирішення господарських спорів. Проведення у суді апеляційної та касаційної інстанції. Перегляд рішення, ухвали, постанови за нововиявленими обставинами. Виконання судових рішень господарських судів

Тема 7. Верховний суд України.

Поняття і види судових актів господарських судів. Сутність і зміст рішення господарського суду. Ухвали господарського суду. Постанова господарського суду.

Тема 8. Професійні судді, народні засідателі та присяжні.

Право апеляційного оскарження. Форма і зміст апеляційної скарги (подання). Строк подання апеляційної скарги або внесення апеляційного подання. Повернення апеляційної скарги. Порядок розгляду апеляційної скарги та межі перегляду справи в апеляційній інстанції. Повноваження апеляційної інстанції. Постанови апеляційної інстанції.

Тема 9. Актуальні проблеми статусу судді.

Сутність касаційного оскарження. Право касаційного оскарження, його суб'єкти та об'єкти. Порушення процесу перегляду судових рішень у касаційному порядку. Розгляд справ у касаційній інстанції. Повноваження і постанова касаційної інстанції. Перегляд судових рішень Вищого господарського суду України Верховним Судом України.

Тема 10. Народні засідателі та присяжні.

Поняття перегляду судового акта за нововиявленими обставинами. Порядок подання заяви. Порядок перегляду рішення, ухвали, постанови за ново виявленими обставинами.

Тема 11. Порядок зайняття посади судді суду загальної юрисдикції.

Характеристика виконавчого провадження. Учасники виконавчого провадження. Загальні умови виконання судових рішень. Наказ господарського суду. Відстрочка або розстрочка виконання, зміна способу та порядку виконання рішення, ухвали, постанови. Поворот виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. Оскарження дій органів Державної виконавчої служби.

Тема 12. Дисциплінарна відповідальність судді.

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав: умисне або внаслідок недбалості: а) незаконна відмова в доступі до правосуддя (у тому числі незаконна відмова в розгляді по суті позовної заяви, апеляційної, касаційної скарги тощо) або інше істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило учасниками судового процесу реалізацію наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків або призвело до порушення правил підсудності чи підвідомчості; б) незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору; в) порушення засад гласності і відкритості судового процесу;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовний модуль I.												
Поняття господарського процесу та господарського процесуального права. Учасники господарського процесу. Позов у господарському процесі. Порушення провадження у справі.												
Тема 1. Правовий стан судової системи в Україні.	10	1	1	0		6	10	2				8
Тема 2. Засади організації судової влади в Україні.	10	0	0	0		6	10					8
Тема 3. Організаційні основи системи судів загальної юрисдикції.	10	1	1	0		6	10					8
Тема 4. Місцеві суди.	10	1		0		6	10					8
Тема 5. Апеляційні суди.	10	0	1	0		6	10					10
Тема 6. Вищі спеціалізовані суди.	10	0		0		8	10					10
			1									
Змістовний модуль II.												
Вирішення господарських спорів. Проведення у суді апеляційної та касаційної інстанції. Перегляд рішення, ухвали, постанови за нововиявленими обставинами. Виконання судових рішень господарських судів.												
Тема 7. Верховний суд України.	10	1		0		6	10	2				10
Тема 8. Професійні судді, народні засідателі та присяжні.	10	1	0	0	0	8	10					10
Тема 9. Актуальні проблеми статусу судді.		2		0		6	10			2		10
Тема 10. Народні засідателі та присяжні.	10	2	2	0		6	10					10
Тема 11. Порядок зайняття посади судді суду загальної юрисдикції.	10	2		0		8	10					10
Тема 12. Дисциплінарна відповідальність судді.	10	2	2	0		6	10					10
Усього	120	22	20			78	120	6		2		112

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова.

Законодавча та нормативна.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р. в редакції від 11.08.2013 року.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року.
5. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28 грудня 1960 р.
6. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р.
7. Закон України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні" від 5 квітня 2001 р.
8. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р.
9. Закон України "Про прокуратуру" від 5 листопада 1991 р.
10. Закон України "Про цінні папери і фондову біржу" від 18 червня 1991 р.
11. Закон України "Про систему оподаткування" від 25 червня 1991 р.
12. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18 вересня 1991 р.
13. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14 травня 1992 р.
14. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 02.07.2013 р.
15. Закон України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" від 05.07.2012 р.
16. Закон України "Про Антимонопольний комітет України" від 26 листопада 1993 р.
17. Закон України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" від 23 грудня 1993 р.
18. Закон України "Про державну таємницю" від 21 січня 1994 р.
19. Закон України "Про міжнародний комерційний арбітраж" від 24 лютого 1994 р.
20. Закон України "Про судову експертизу" від 25 лютого 1994 р.
21. Закон України "Про поставки продукції для державних потреб" від 22 грудня 1995 р.
22. Закон України "Про Рахункову палату" від 11 липня 1996 р.
23. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997 р., в редакції від 23.10.2013 р.
24. Закон України "Про державну виконавчу службу" від 24 березня 1998 р.
25. Закон України "Про мови в Українській РСР" від 29 жовтня 1989 р.
26. Закон України "Про виконавче провадження" від 21 квітня 1999 р.
27. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 7 грудня 2000 р.
28. Закон України "Про судоустрій України" від 7 лютого 2002 р.
29. Закон України "Про третейські суди" від 11 травня 2004 р.
30. Закон України "Про міжнародні договори України" від 29 червня 2004 р.
31. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" в останній редакції від 05.04.2011 р.
32. Про деякі питання практики застосування статті 121 Господарського процесуального кодексу України. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 12 вересня 1996 р. № 02-5/333.
33. Про судові рішення. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 10 грудня 1996 № 02-5/422.
34. Про деякі питання практики призначення судової експертизи. Роз'яснення Вищого господарського суду України від 11 листопада 1998 р. № 02-5/424.
35. Про деякі питання практики застосування розділу VI Господарського процесуального кодексу України. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 4 березня 1998 р. № 02-5/78.
36. Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України. Роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 28 березня 2002 № 04-5/365.
37. Про деякі питання практики застосування розділу XII Господарського процесуального кодексу України. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 28 березня 2002 р. № 04-5/366.
38. Про деякі питання практики перегляду рішень, ухвал, постанов за нововиявленими обставинами. Роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 21 травня 2002 р. № 04-5/563.
39. Про деякі питання участі прокурора у розгляді справ, підвідомчих господарським судам. Роз'яснення Президії Вищого господарського суду України від 22 травня 2002 р. № 04-5/570.
40. Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій. Роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 31 травня 2002 р. № 04-5/608.
41. Положення про автоматизовану систему документообігу суду. Затверджене рішенням Ради суддів України від «26» листопада 2010 року № 30

Навчальна література

42. Господарсько процесуальне право: Підручник / за загальною редакцією, Подцерковний О.П.,Х.: Одіссей, 2012. – 400 с.
43. Бичкова С.С. Цивіль. процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження: Монографія.– К., 2011
44. Адвокатський іспит: Навчальний посібник / [Баулін О.В.](#), [Лебідь В.І.](#), [Матвеев П.С.](#), видавництво «Правова єдність» 2013 р.
45. Господарське процесуальне право України: Підручник / Харитонova О.І. К.: Істина, 2008. — 360 с.
46. Абрамов Н.А. Хозяйственно-процессуальное право Украины. -Харьков, 2002. - С. 65.
47. Абрамов Н.А. Вина третьих лиц в арбитражном процессе // Советское государство и право. - 1976. № 4. - С. 94-98.
48. Андреева Т. Исполнительное производство в Российской Федерации. М.: Городец, 2000.
49. Арбитражный процес / Под ред. проф. М. Треушникова. - М., 1993.
50. Блажнев В.В., Тараненко В.Ф. Возбуждение и рассмотрение дел в арбитражных судах: Учеб. пособие. - М, 1994.
51. Борисова Е.А. Апелляция в гражданском и арбитражном процессе. - М., 1997.
52. Васильев СВ. Хозяйственное судопроизводство Украины. -Харьков: Эспада, 2004.
53. Веднеев Е.Ю. Роль презумпций в гражданском праве, арбитражном и гражданском судопроизводстве // Государство и право. - 1998.-№ 2.-С. 3-49.
54. Господарський процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами. - К.: Юстиніан, 2002.
55. Дручок Г., Гавриленко О. Спори промислової власності, підвідомчі арбітражним судам в Україні // Збірник рішень та арбітражної практики Вищого арбітражного суду України. - 1995. - № 3-4.
56. Дмитренко Т. Новые виды судебно-экономических экспертиз // Хозяйство и право. - 1993. - № 9.
51. Вінник О. М. Господарське право: Курс лекцій.- К.: Атіка, 2004. - 560с.
57. Роїна О.М. Господарський процес: Практичний посібник. - 3-є вид., доп. і перероб. – К.: КНТ, 2007 – 120 ст.

15. Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси з правової тематики

Адреса веб-сайту	Назва веб-ресурсу
1	2
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд України
www.scourt.gov.ua	Верховний Суд України
www.sc.gov.ua/	Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
www.arbitr.gov.ua	Вищий Господарський Суд України
www.ombudsman.kiev.ua	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони України
www.minjust.gov.ua	Міністерство юстиції України
www.vru.gov.ua	Вища рада юстиції України
www.gp.gov.ua	Генеральна прокуратура України
www.cvk.gov.ua	Центральна виборча комісія України
www.uba.kiev.ua	Асоціація правників України
www.pravosud.org.ua	Українське правосуддя
www.nplu.kiev.ua	Національна парламентська бібліотека України
www.uamedia.visti.net/golos	Газета «Голос України»
www.uamedia.visti.net/uk	Газета «Урядовий кур'єр»
www.pravo.biz.ua	Електронна бібліотека з правознавства
www.pravo.org.ua	Центр політико-правових реформ
www.chitalka.info	Електронні підручники он-лайн/ Право
www.uapravo.org	Правовий журнал

www.nau.kiev.ua	Нормативні акти України - законодавство для практиків
www.cmlaw.com.ua	Юридична компанія «Чечель, Маллаєв та Партнери»
www.pravoved.com.ua	Спеціалізований ресурс для правників
www.lawyer.org.ua	Корпорація «Юриспруденція он-лайн»
www.legality.kiev.ua	Інститут проблем законодавства
www.khpg.org	Харківська правозахисна група
www.vybor.8m.com	Судові проблеми (інформація про судову систему, як поводитися в суді, як написати скаргу до Європейського Суду з прав людини)
www.pension.kiev.ua	Пенсійне забезпечення в Україні
legalpro.hypermart.net/	Правовий захист (Рішення Конституційного Суду України)
www.uapravo.org	UApravo (Сайт корисної правової інформації: є методичні матеріали, закони, юридичні консультації тощо)
www.whoiswho.com.ua	«Хто є хто в Україні?» (Сайт пропонує необхідну контактну інформацію про органи державної влади. Надається довідкова інформація з номерами телефонів, адресами, біографіями чиновників тощо)
www.helsinki.org.ua	Українська Гельсінська спілка з прав людини
www.u21.org.ua	Юрист XXI століття
www.accent.kiev.ua	Політична та економічна інформація про Україну
www.sudova-practika.kiev.ua	Слові рішення
www.coe.kiev.ua	Рішення Європейського суду
www.legal.com.ua	Інформаційно-пошукова система по законодавству